

7. 3. 2001

ID: 2438

Akcie a její postižení výkonem rozhodnutí podle ustanovení § 320 o.s.ř.

Akcie představuje pro jejího majitele právo (soubor práv, vyplývajících ze zákona), které má majetkovou hodnotu, které není peněžitou pohledávkou, které je převoditelné a které nepřísluší jejímu majiteli jen osobně, a jako taková může být postižena výkonem rozhodnutí podle ustanovení § 320 o.s.ř.

Akcie představuje pro jejího majitele právo (soubor práv, vyplývajících ze zákona), které má majetkovou hodnotu, které není peněžitou pohledávkou, které je převoditelné a které nepřísluší jejímu majiteli jen osobně, a jako taková může být postižena výkonem rozhodnutí podle ustanovení § 320 o.s.ř.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 9.6.2000, sp.zn. 21 Cdo 2587/99

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci výkonu rozhodnutí pro 58.972.270,- Kč s příslušenstvím prodejem akcií povinného, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 1 pod sp. zn. 34 E 317/98, o dovolání oprávněné proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 26. března 1999 č.j. 20 Co 7/99-25, tak, že usnesení městského soudu se zrušuje a věc se vrací Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Oprávněná se domáhala (návrhem změněným podáním ze dne 4.11.1998), aby byl podle "notářského zápisu ze dne 3.11.1997, sepsaného notářkou v Praze", nařízen k uspokojení její pohledávky ve výši 58.972.270,- Kč "s úrokem 16,8% p.a." výkon rozhodnutí prodejem akcií v majetku povinné, a to "jak listinných, tak i zaknihovaných ve středisku cenných papírů". Návrh zdůvodnila tím, že notářským zápisem ze dne 3.11.1997, který je ve smyslu ustanovení § 274 písm.e) o.s.ř. vykonatelný, povinná uznala vymáhanou částku jako svůj dluh, avšak na jeho úhradu dosud nic nezaplatila.

Obvodní soud pro Prahu 1 usnesením ze dne 25.11.1998 č.j. 34 E 317/98-13 nařídil podle "notářského zápisu ze dne 3.11.1997 sp. zn. NZ 263/97 N 275/97, sepsaného notářkou v Praze", k uspokojení pohledávky oprávněné "v částce 58.972.270,- Kč s úrokem 16,8% p.a." a náhrady nákladů výkonu rozhodnutí ve výši 50.000,- Kč výkon rozhodnutí prodejem akcií v majetku povinné "listinných a rovněž zaknihovaných ve středisku cenných papírů v Praze"; současně zakázal povinné jakkoliv nakládat s akciemi v jejím vlastnictví, Středisku cenných papírů v Praze nařídil dnem doručení tohoto usnesení zaregistrovat pozastavení výkonu práva majitele cenného papíru nakládat se zaknihovanými cennými papíry ve vlastnictví povinné a rozhodl, že právo dispozice s cennými papíry povinné přechází na Obvodní soud pro Prahu 1.

K odvolání povinné Městský soud v Praze usnesením ze dne 26.3.1999 č.j. 20 Co 7/99-25 usnesení soudu prvního stupně změnil tak, že návrh na nařízení výkonu rozhodnutí prodejem akcií povinné zamítl; současně rozhodl, že povinné se nepřiznává náhrada nákladů odvolacího řízení. Odvolací soud dospěl k závěru, že výkon rozhodnutí lze nařídit jen způsobem stanoveným v zákoně, přičemž výkon rozhodnutí ukládajícího zaplacení peněžité částky lze podle ustanovení § 258 odst.1 o.s.ř. provést srážkami ze mzdy, příkázáním pohledávky a prodejem movitých věcí a nemovitostí. Protože prodej akcií není v ustanovení § 258 odst.1 o.s.ř. uveden a nelze "jej podřadit pod žádný zde vyjmenovaný způsob", nebylo možné návrhu oprávněné vyhovět.

Proti tomuto usnesení odvolacího soudu podala oprávněná dovolání. Namítá, že akcie je zvláštní majetkovou hodnotou; zahrnuje v sobě majetková i nemajetková práva, je to cenný papír, který lze zákonem stanoveným způsobem převádět a obchodovat s ním, je to majetkové právo, které je spojeno s jeho vlastnictvím. Postižení akcie výkonem rozhodnutí obecně připouští ustanovení § 320 o.s.ř. I když postup výkonu rozhodnutí bude odlišný u akcií v listinné podobě a u akcií zaknihovaných a i když zákon neupravuje konkrétní způsob jejich zpeněžení, lze akcie výkonem rozhodnutí postihnout a zpeněžit je "za přiměřeného použití ustanovení OSŘ způsobem nebo způsoby tam uvedenými". Oprávněná navrhl, aby dovolací soud napadené usnesení zrušil a aby věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací (§ 10a o.s.ř.) po zjištění, že dovolání bylo podáno proti pravomocnému usnesení odvolacího soudu v zákonné lhůtě (§ 240 odst.1 o.s.ř.), a že dovolání je přípustné podle ustanovení § 238a odst.1 písm. a) o.s.ř., přezkoumal věc bez nařízení jednání (§ 243a odst.1 věta první o.s.ř.) a dospěl k závěru, že dovolání je opodstatněné.

Podle ustanovení § 257 o.s.ř. lze nařídit a provést výkon rozhodnutí jen způsoby uvedenými v tomto zákoně.

Podle ustanovení § 258 odst.1 o.s.ř. lze výkon rozhodnutí ukládajícího zaplacení peněžité částky provést srážkami ze mzdy, příkázáním pohledávky, prodejem movitých věcí a nemovitostí. Výčet způsobů, kterými občanský soudní řád umožňuje nařídit a provést výkon rozhodnutí ukládajícího zaplacení peněžité částky, není v ustanovení § 258 odst.1 o.s.ř. taxativní; k tam uvedeným způsobům je třeba přiřadit výkon rozhodnutí zřízením soudcovského zástavního práva k nemovitostem (srov. § 338a a § 338b o.s.ř.).

Výkonem rozhodnutí příkázáním pohledávky lze - jak vyplývá z ustanovení § 303 a násl. o.s.ř. - postihnout pohledávku povinného z účtu u peněžního ústavu (srov. § 303 až § 311 o.s.ř.), jinou peněžitou pohledávku povinného (srov. § 312 až § 319 o.s.ř.), jakož i jiné majetkové právo povinného, které je převoditelné a není peněžitou pohledávkou, ani právem, které přísluší jen povinnému osobně (srov. § 320 o.s.ř.).

Akcie je cenným papírem, s nímž jsou spojena práva akcionáře jako společníka (jejího majitele) podílet se podle zákona a stanov akciové společnosti na jejím řízení, jejím zisku a na likvidačním zůstatku při zániku společnosti (srov. § 155 odst.1 obch. zák. a § 1 odst.1 písm.a) zákona č. [591/1992](#) Sb., o cenných papírech, ve znění pozdějších předpisů), jakož i další práva akcionáře, vyplývající ze zákona.

Akcie mohou být vydány v listinné podobě nebo v zaknihované podobě, popř. mohou být imobilizovány (srov. § 155 odst.2 obch. zák., § 38 zákona č. [591/1992](#) Sb., o cenných papírech, ve znění pozdějších předpisů).

Akcie může znít na jméno nebo na majitele. Akcie na majitele je neomezeně převoditelná; k převodu listinné akcie dochází předáním, popřípadě, u listinné akcie na řad, i rubopisem, a k převodu zaknihované akcie dochází registrací tohoto převodu u Střediska cenných papírů. Převoditelnost akcií na jméno může být omezena stanovami akciové společnosti, nesmí však být vyloučena (srov. § 156 odst.1, 4, 5 a 7 obch. zák., § 17, § 18 a § 21 zákona č. [591/1992](#) Sb., o cenných papírech, ve znění pozdějších předpisů).

Akcie, stejně jako jiný cenný papír, není věcí ve smyslu ustanovení § 119 obč. zák.; lze ji charakterizovat jako specifickou majetkovou hodnotu, jejímž charakteristickým rysem je spojení práva s listinou (právo je v ní inkorporováno), která může být v zákonem stanovených případech nahrazena zápisem do zákonem stanovené evidence. Akcie pojmově má majetkovou hodnotu.

Ustanovení § 320 o.s.ř. umožňuje - jak uvedeno již výše - nařídit a provést výkon rozhodnutí ukládajícího zaplacení peněžité částky postižením jiného majetkového práva povinného, které je převoditelné a není peněžitou pohledávkou, ani právem, které přísluší jen povinnému osobně.

Z výše uvedeného vyplývá, že akcie představuje pro jejího majitele právo (soubor práv, vyplývajících ze zákona), které má majetkovou hodnotu, které není peněžitou pohledávkou, které je převoditelné a které nepřísluší jejímu majiteli jen osobně. Není proto žádný důvod k tomu, aby nemohla být postižena výkonem rozhodnutí podle ustanovení § 320 o.s.ř.

Na opačný závěr nelze usuzovat ani z toho, že obchodní podíl ve společnosti s ručením omezeným nepodléhá podle ustálené judikatury soudů (srov. například rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 28.7.1995 sp. zn. 7 Cmo 9/94, uveřejněný pod č. 32 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, roč. 1997, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25.2.2000 sp. zn. 21 Cdo 1573/99) výkonu rozhodnutí. I když obchodní podíl ve společnosti s ručením omezeným má stejně jako akcie majetkovou hodnotu, jde současně o takový soubor práv a povinností, z nichž jen některá jsou volně převoditelná na jiného (nepřísluší jen jeho majiteli osobně). Akcie naproti tomu je cenným papírem, s nímž jsou spojena (do něj inkorporována) všechna práva akcionáře, která mu podle zákona přísluší; povaha akcie umožňuje - na rozdíl od obchodního podílu ve společnosti s ručením omezeným - její postižení výkonem rozhodnutí podle ustanovení § 320 o.s.ř.

Nejvyšší soud ČR proto dospěl k závěru, že akcie je takové majetkové právo, které může být postiženo výkonem rozhodnutí podle ustanovení § 320 o.s.ř.

Protože usnesení odvolacího soudu není správné, Nejvyšší soud České republiky je zrušil a věc vrátil Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení (§ 243b odst.1 část věty za středníkem § 243b odst.2, věta první, o.s.ř.).

Další články:

- [Reorganizace](#)
- [Soudní poplatky \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Spotřebitel \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správa společné věci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správní řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vylučovací žaloba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Promlčení, insolvence](#)
- [Nepřiměřená délka řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výše výživného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výživné \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Započtení pohledávek \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)